

Dönem : 1 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 303 e 1 nci ek
Toplantı : 3

İktisadi Devlet Teşekkülleri ve iştirakleri hakkında kanun tasarisına dair C. Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Maliye, Sanayi, Ticaret, Adalet ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (M.Meclisi 1/317; C. Senatosu 1/282)

(Not : C. Senatosu S. Sayısı : 303)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2623*

13 . 12 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 2 . 8 . 1963 gün ve 3549-17380 sayılı yazınıza karşılıktır :

İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki kanun tasarisı, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 12 . 12 . 1963 tarihli 15 nci Birleşiminde değiştirilerek kabul edilmiş, dosya ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Enver Aka
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Açık oya arz edilen maddeler :

Madde 1	Madde 18	Madde 33
Madde 2	Madde 19	Madde 37
Madde 3	Madde 20	Geçici madde 1
Madde 4	Madde 21	Geçici madde 2
Madde 5	Madde 23	Geçici madde 3
Madde 6	Madde 24	Geçici madde 4
Madde 7	Madde 26	Geçici madde 5
Madde 8	Madde 27	Geçici madde 6
Madde 9	Madde 29	Geçici madde 7
Madde 10	Madde 30	Geçici madde 8
Madde 12	Madde 31	Geçici madde 9
Madde 13	Madde 32	Tümü

Geçici Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/317
Karar No. : 3

3 . 2 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan, İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki kanun tasarısının Cumhuriyet Senatosunca kabul edilen metni Meclisimizce kabul edilen metinle karşılaştırılmak suretiyle incelenmiş ve aşağıda arz olunan sonuçlara varılmıştır.

Madde 1. — C. Senatosu metninde 1 nci madde olarak kabul edilen Millet Meclisi metninin 2 nci maddesine Senato tarafından eklenen son fıkranın kanun metninde yer alması uygun görülmemiştir. Bir kanuna istisna hükmünün konulması için, istisna edilen şeyin veya müessesenin kanunun şumulüne girmiş bulunması gerekir. Vakıflar Bankası maddenin 1 nci fıkrasında yapılan İktisadi Devlet Teşekkülü tarifine girmemektedir. Çünkü, bankanın sermayesinin % 55 nin sağlandığı mazbut vakıflar Devletin mülkiyetinde bulunmamaktadır. Bu sebeple bir istisna hükmü konulmasına mahal yoktur. Kaldı ki, böyle bir hükmün konulması mazbut vakıflardan sağlanan para ve aymlarla tesis edilecek diğer teşekküllerin, bu kanuna tabi olması sonucunu doğurabilecektir.

Madde 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi C. Senatosu metninde 1 nci maddesi, Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi C. Senatosu metninin 2 nci maddesi olarak Senatosca değiştirilmiş ve bu değişiklik Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

Madde 3. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 4. — Maddenin 1 nci fıkrasına Senatosca eklenen «doğrudan doğruya» ibaresi tereddütlere sebebiyet verecek mahiyette görüldüğünden ve ayrıca konulmasıyla güdülen amaca ulaşmayı sağlayamayacağından değişikliğin benimsenmemesi sonucuna varılmıştır.

Madde 5. — İştiraklerin yapılması ve devir ve tasfiyeleri hakkında teklifte bulunmak yetkisinin teşekküllerin yönetim kurullarına verilmesi için gereğine uygun bulunmadığından Senatosca yapılan değişikliğin benimsenmemesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Yönetim Kurulları, başında buldukları teşekküllerin iştiraklerinin tasfiye ve devirlerine genel olarak teşebbüs etmeyeceklerdir.

Madde 6. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 7. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 8. — Yönetim Kurulunun teşekkül tarzında ve yönetim kurullarında işçi üye bulunacak teşekküllerin belli edilmesi esasında yapılan değişiklikler için gereğine uygun görülmediğinden maddenin Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen şekliyle kabul edilmemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Madde 9. — Maddenin 2 nci fıkrasında, ilgili bakanlığın teşekküller üzerindeki tetfiş ve tahkik yetkisinin genişletilmesini tazammun eden değişiklik, bakanlığın teşekkül üzerinde müdahalesini artıracak mahiyette bulunmuştur. İlgili bakanlığın teşekküller üzerindeki tetfiş ve tahkik yetkisinin mütat bir muamele olmayıp lüzumlu hallerde inhisar ettirilmesi gerektiği mütalâa olunmuştur. Bu sebeple değişikliğin kabul edilmemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Madde 10. — Maddeye eklenen son fıkraya olan lüzum kabul edilmekle beraber bu hükmün devamlı maddelerde değil, geçici maddelerde yer almasının uygun olacağı mütalâa olduğundan değişikliğin kabul edilmesi uygun görülmemiştir.

Madde 12. — Yönetim Komitesinde bulunacak işçi üyenin seçim şeklinin tüzükte belirtilmesi şeklindeki Meclisimiz metninin işçi üyenin işçiler tarafından seçilmesi şeklinde değiştirilmesi işin icabına aykırı olduğundan yapılan değişikliğin kabul edilmemesinin yerinde olacağı sonucuna varılmıştır.

Madde 13. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 18. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 19. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 20. — Yüksek Denetleme Kurulunun teşekkülleri denetlemesinin, bu kurulun özel kanununda gösterilen esaslar dâhilinde olacağı hakkındaki ibare Senatoca maddeden çıkarılmıştır. Bu çıkarma maddenin anlamında bir noksanlık meydana getirmemektedir. Ancak, Senato metninde kurulun adı Yüksek Denetim Kurulu şeklinde yazılmıştır. Halbuki tasarımın diğer yerlerinde «Yüksek Denetleme Kurulu» olarak kullanılmıştır. Bu bakımdan değişikliğin kabul edilmesi mümkün görülmemiştir.

Madde 21. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 23. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 24. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 25. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 26 ve 27. — Maddeler, Senatoca yapılan değişikliğin kabul edilmesi uygun görülmiyen 5 nci madde ile ilgili bulduklarından, bunların 5 nci maddeye verilecek şekle göre formüle edilmeleri yerinde görülmektedir. Bu bakımdan bu maddelerin değişik şekillerinin reddi gerekir.

Madde 29. — Sözleşme ile çalıştırma hududunun genişletilmesi uygun bulunmamıştır. Sözleşme ile çalıştırma, bir ücret rejimi olmaktan çok bir garanti rejimi olarak derpiş olunmakta ve en yüksek kademede ki sevk ve idare kadrolarında çalışanlara hasredilmeleri lâzımgelmektedir. Bu kademede altındaki personelin terfi ve tatmininin umumi personel rejimi düzenlenirken nazara alınması yerinde olur. Ayrıca, Senatoca kabul edilen metinde, Meclisimizce kabul buyurulan madde metnindeki 2, 3 ve 4 nci fıkralar yer almamıştır.

Bu bakımdan Senatoca kabul edilen metnin kabul edilmesi uygun bulunmamıştır.

Madde 30. — Faaliyetleri bizatihi zararlı olan teşekküllerin personeline ikramiye verilmemesi şeklindeki değişiklik esas itibarıyla uygun bulunmuştur. Ürettikleri mal ve hizmet fiyatları Bakanlar Kurulunca tesbit edilen teşekküllerin zararlı olmaları halinde, ikramiyenin, ancak zararın bu amelîyeden doğması şartıyla verilmesinin de metinde belirtilmesine zaruret görülmüştür.

Maddenin son fıkrasına eklenen bir fıkra ile kabul edilen teşvik primi müessesesinin genel personel rejimi içinde hallolunması gerektiği, bu kanunda yer almasının yerinde olmayacağı mütalâa olunmaktadır. Ayrıca, teşvik primi sisteminin uygulama güçlüğüne de göz önünde tutulması ve bunun tatbikatının bir genelleştirme şeklinde olacağını nazara alınması lâzımdır. Nihayet teşvik primi sistemi kabul edildiğinde maddenin 3 nci fıkrasındaki olağanüstü gayret ikramiyesi ile bunun birbiri üzerine inzimam etmemesi gereklidir.

Arz edilen sebeplerle, maddenin Senatoca değiştirilen şekliyle kabul edilmemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Madde 31 — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 32. — Senato, maddenin Meclisimizce kabul edilen metnin 2 nci fıkrasını, 8 nci maddenin son fıkrası muvacehesinde lüzumsuz bularak metinden çıkarmıştır. 8 nci madde son fıkrası rakip kuruluşlarda menfaati olanların yönetim kurullarına gelebileceğini âmirdir. 32 nci madde 2 nci fıkrası, istihsal ve ticaret de yapamayacağını belirtiyor. Farklı bir görüştür. Çıkarılmaması lâzımdır. Maddeye 2 nci fıkra olarak eklenen hüküm faydalı bulunmuştur.

Maddenin 4 nci fıkrasındaki «her türlü memurlar» ibaresi yerine «her çeşit idari ve teknik personeli» ibaresi konulmak suretiyle iştiraklerin yönetim kurullarında, murakipliklerinde ve tasfiye memurluklarında çalışabileceklerin hududu genişletilmiştir. Bu hükme göre bir telefon memuru da bu görevlere atanabilecektir. Bu işler belli bir bilgi seviyesini gerektirdiğinden bu değişiklik işin icabına uygun bulunamamıştır.

Arz edilen sebeplerle değişikliğin kabul edilmemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Madde 33. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Madde 37. — Bu madde tasarıya Senato'ya eklenmiştir. Aşırı bir tahdidi ifade eden ve teşekkül mensuplarını uzun müddet serbest çalışmadan önliyecek maddenin kabul edilmesi uygun bulunmamıştır.

Geçici Madde 1. — Meclisimiz metninde geçici 5 nci madde olan bu madde geçici 1 nci madde olarak alınmıştır. Bu değişikliğin yapılmasında bir sakınca görülmemektedir. Maddenin tertibinde yapılan değiştirme de yerindedir.

Ancak, Komisyonun devamlı olarak Ankara'da vazife göreceği hakkındaki kayıt yurt içinde tetkik gereği ile bağdaşır nitelikte değildir.

Ayrıca, son bend olarak maddeye Senato'ya eklenen «Geçici 4 nci madde uyarınca Bakanlıklardan gelen teşekküllerin kuruluş kanunlarını inceliyerek bunları koordine etmek ve 3 ay içinde Bakanlıklara iade etmek» hükmü geçici 4 nci madde ile ahenkli değildir. Ayrıca, Bakanlıklara verilen 6 aylık sürenin 3 ayının komisyondan geçmesi Bakanlıkların hazırlık sürelerini çok daraltmaktadır. İki madde arasında bir paralellik sağlanmasına da ihtiyaç vardır.

Arz edilen sebeplerle maddenin kabul edilmemesi gerekli görülmüştür.

Geçici Madde 2. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Geçici Madde 3. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Geçici Madde 4. — Maddeye eklenen 2 ve 3 nci fıkralar yerinde görülmüştür. Ancak, maddenin geçici 1 nci madde ile paralel olarak hazırlanması gerekmektedir. Bu sebeple Cumhuriyet Senatosuna kabul edilen metnin kabul edilmemesi gereklidir.

Geçici Madde 5. — Madde, 8 nci madde ile yakından ilgilidir. Ve o madde kesin şeklini almadan bu maddeye şekil verilmesi mümkün değildir. Bu sebeple, yapılan değişikliğin kabul edilmemesi lâzımdır.

Geçici Madde 6. — Maddeye, Senato'ya eklenen son fıkra hükmü aynen şöyledir: «23 sayılı Kanununun (A) ve (B) bendleri şümulüne girip de bu kanunun şümulüne girmiyen teşekküllerin murakıpları veya murakabe kurulları 23 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki hükümlere göre atanır veya seçilirler. «Kamu İktisadi Teşekküllerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi hakkındaki kanun teklifinin 8 nci maddesi, kanunun şümulüne giren bütün teşekküllerin murakabe organlarını kaldırdığından» tasarıya böyle bir hüküm konulması yerinde değildir. Bu sebeple yapılan eklemenin kabul edilmemesinin lâzım geldiği sonucuna varılmıştır.

Geçici Madde 7. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

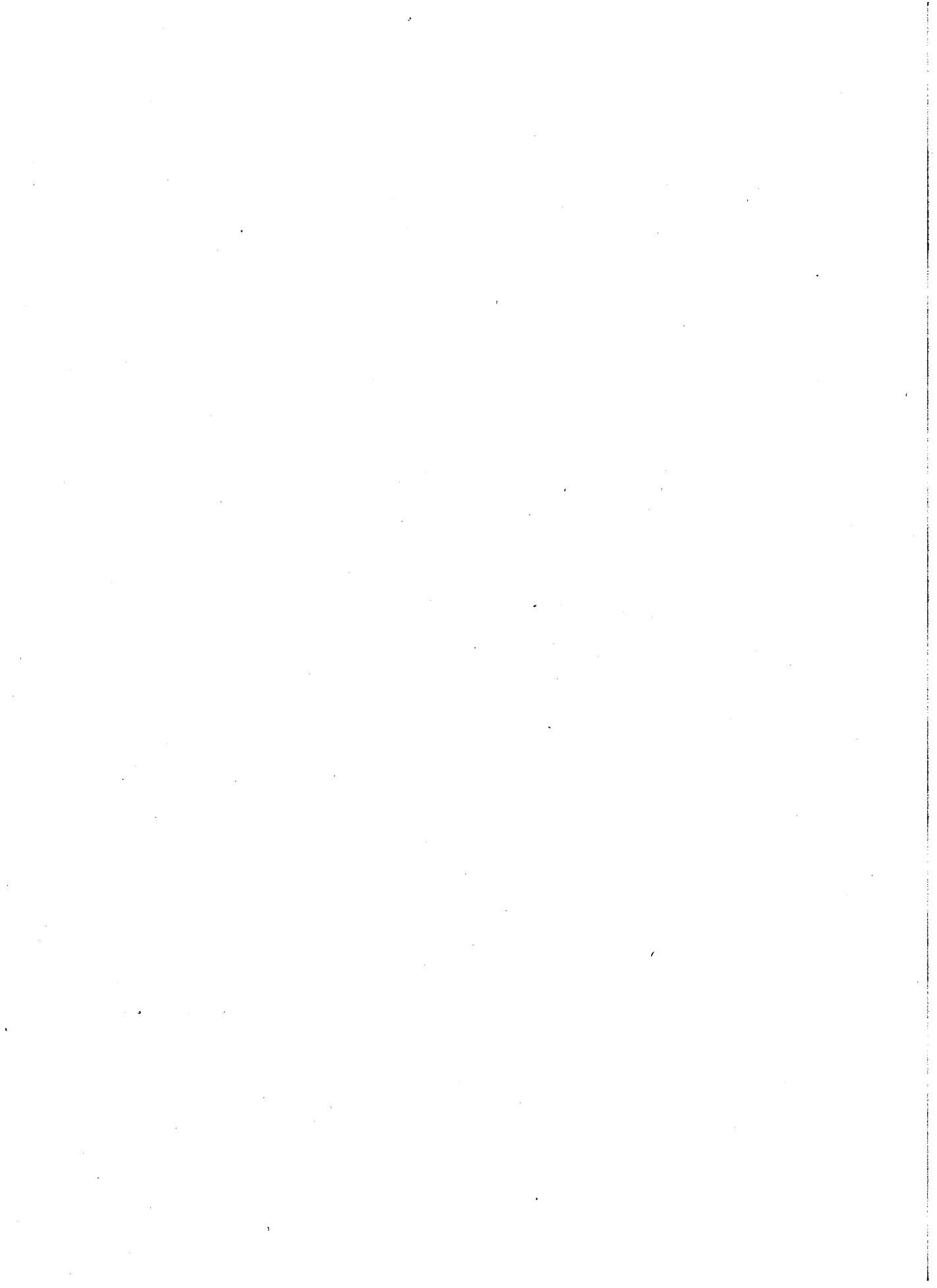
Geçici Madde 8. — Bu madde Senato'ya tasarıya eklenmiştir. Bazı Bakanlıkların çalışmalarını yürütebilmeleri için, kuruluş kanunları çıkıncaya kadar böyle bir hükümden faydalanmalarına zaruret vardır. Ancak, maddenin birinci satırındaki «Hizmet verilecek olan» ibaresinin «hizmet verilmiş ve verilecek olan» şeklinde değiştirilmesi yerinde görülmektedir. Bu sebeple maddenin kabul edilmemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Geçici Madde 9. — Cumhuriyet Senatosunun değişikliği benimsenmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Vekili ve Sözcü

Burdur N. Yavuzkan	Ankara M. Mihçoğlu	Artvin S. O. Avcı	Balıkesir A. A. Bolak
Bursa A. Türkel	Balıkesir C. Kanpulat	Çankırı R. İnceler	Gaziantep M. San
İstanbul N. Öktem	Muş S. Mutlu	Siirt H. Özgen	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseseleri ve iştirakler hakkında kanun tasarısı

BÖLÜM : I.

Genel hükümler

Amaç ve konu

MADDE 1. —

A) Amaç :

Bu kanunun amacı : İktisadi Devlet Teşekkülü müesseseleri ve iştiraklerinin ulusal ekonomimize faydalı olabilmeleri için muhtar bir tarzda, karma ekonominin kurallarına ve ekonomik gereklere uygun olarak yönetilmelerini, kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde çalışmak suretiyle daha fazla yatırım kaynağı yaratmalarını ve bu amaca ulaşmak için denetlenmelerini sağlamaktır.

B) Konu :

İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseselerinin kuruluş, yönetim ve denetimi ve iştiraklerin yapılması ve yönetimi bu kanuna göre düzenlenir ve yürütülür.

Tarifler

MADDE 2. — İktisadi Devlet Teşekkülleri sermayelerinin yarısından fazlası ayrı ayrı veya birlikte, Devlete, (genel ve katma bütçeli idarelere), İktisadi Devlet Teşekküllerine aid olup, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan ve kuruluş kanunlarında bu kanuna tabi olacağı belirtilen teşekküllerdir.

Devlet ve teşekkül iştirakleri, Devlet ve İktisadi Devlet Teşekküllerinin sermayelerinin yarısından azına sahip buldukları, özel hukuk hükümlerine göre kurulan ortaklıklardaki kamu hisseleridir.

Bu kanunda geçen «Teşekkül» deyimi İktisadi Devlet Teşekküllerini, «İştirak» deyimi Devlet ve İktisadi Devlet Teşekkülü iştiraklerini, «Müessese» deyimi sermayesinin tamamı Devlete aid olan teşekküllere bağlı ve tüzel kişiliği haiz işletme ve işletmeler grupunu, «Bakanlık» deyimi teşekküllerin kanuna göre ilgili buldukları bakanlıkları, «Tüzük» deyimi, bu kanunun uygulanmasını gösteren tüzüğü ifade eder.

Teşekküllerin kuruluşu

MADDE 3. — Teşekküller tüzel kişiliğe sahip ve faaliyetlerinde muhtardırlar.

Teşekküller özel kanunla kurulurlar ve kanunların saklı tuttukları hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidirler. Sorumlulukları sermayeleri ile sınırlıdır.

Teşekküller Genel Muhasebe Kanununa, Devlet alım, satım ve ihaleleri hakkındaki Kanuna ve Devlet inşaatının tabi bulunduğu kanun hükümlerine tabi değildir.

Durumları 1 nci maddenin 1 nci fıkrasında belli edilen amaçları başarmaya devamlı olarak elverişli bulunmayan teşebbüsler, İktisadi Devlet Teşekkülü olarak kurulamazlar.

Teşekküllerin ilgili oldukları Bakanlıklar kanunla belli edilir.

CUMHURİYET SENATOSUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseseleri ve iştirakler hakkında kanun tasarısı

BÖLÜM : 1.

Genel hükümler

Amaç ve konu

Tarifler

MADDE 1. — İktisadi Devlet Teşekkülleri; sermayelerinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte Devlete (genel ve katma bütçeli idarelere) ve İktisadi Devlet Teşekküllerine aid olup, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan ve kuruluş kanunlarında bu kanuna tabi olacakları belirtilen teşebbüslerdir.

Devlet ve teşekkül iştirakleri, Devlet ve İktisadi Devlet Teşekküllerinin sermayelerinin yarısına veya daha azına sahip buldukları, özel hukuk hükümlerine göre kurulan ortaklıklardaki hisselerdir.

Bu kanunda geçen «Teşekkül» deyimi İktisadi Devlet Teşekküllerini, «iştirak» deyimi Devlet ve İktisadi Devlet Teşekkülü iştiraklerini, «Müessese» deyimi sermayesinin tamamı Devlete aidolan teşekküllere bağlı ve tüzel kişiliği haiz işletme ve işletmeler grupunu, «Başkanlık» deyimi teşekküllerin kanuna göre ilgili buldukları bakanlıkları, «Tüzük» deyimi, bu kanunun uygulanmasını gösteren tüzüğü ifade eder.

Bu kanun hükümleri Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı hakkında uygulanmaz.

MADDE 2. —

A) Amaç :

Bu kanunun amacı, İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseseleri ve iştiraklerin ulusal ekonomimize faydalı olabilmesi için özerk bir tarzda, karma ekonominin kurallarına ve ekonomik gereklere uygun olarak yönetilmelerini, kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde çalışmak ve sermaye birikimine yardım etmek suretiyle daha fazla yatırım kaynağı yaratmalarını ve bu amaca ulaşmak için denetlenmelerini sağlamaktır.

B) Konu :

İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseselerinin kuruluş, yönetim ve denetimi ve iştiraklerin yapılması ve yönetimi bu kanuna göre düzenlenir ve yürütülür.

Teşekküllerin kuruluşu

MADDE 3. — Teşekküller tüzel kişiliğe sahip ve faaliyetlerinde özerktirler.

Teşekküller özel kanunla kururlar ve bu kanun ile kuruluş kanunlarının saklı tuttukları hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidirler. Sorumlulukları sermayeleri ile sınırlıdır.

Teşekküller ve müesseseleri Genel Muhasebe, Devlet alım - satım ve ihaleleriyle Devlet inşaatının tabi bulunduğu mevzuat hükümlerine ve Sayıştayın denetimine tabi değildir.

Durumları 2 nci maddenin 1 nci fıkrasında belli edilen amaçları başarmaya devamlı olarak elverişli bulunmayan teşebbüsler, İktisadi Devlet Teşekkülü olarak kurulamazlar.

Teşekküllerin ilgili oldukları bakanlıklar kanunla belli edilir.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

İştirakler

MADDE 4. — Devlet iştirakleri kanunla, teşekkül iştirakleri Bakanlar Kurulu kararı ile olur.

Teşekküller, kuruluş kanunlarında belli edilen maksat ve gayeleriyle ilgili olmayan ortaklıklara katılamazlar.

Kanunla yapılmış Devlet iştiraklerinin devir veya tasfiyesi kanunla, veraset ve sair yollarla meydana gelmiş Devlet iştirakleriyle teşekkül iştiraklerinin devir veya tasfiyesi Bakanlar Kurulu kararıyla yapılır.

MADDE 5. — Devlet iştiraklerinin mülkiyet ve intifai Hazineye, teşekkül iştiraklerinin mülkiyet ve intifai teşekküle aittir. Ancak, diğer gerçek ve tüzel kişilerin sermaye hisseleri üzerindeki hakları saklıdır. Devlet Yatırım Bankası iştiraklerin yapılması, devir veya tasfiyesi hususunda Bakanlar Kuruluna teklif veya tavsiyeler yapmakla görevlidir. Bakanlar Kurulunca Devlet Yatırım Bankasına kanun çıkarılması gerekmeyen Devlet iştirakleriyle teşekkül iştiraklerinin devir ve tasfiye için yetki verilebilir.

MADDE 6. — Devlet veya teşekküllerin iştirak ettiği ortaklıklardaki kamu hissesinin % 50 nin üstüne çıkması halinde şirket, bu durumun hâsıl olduğu takvim yılını takibeden üç yıl için eski statüsü ile yönetilebilir. Kamu hissesi bu müddetin sonunda % 50 nin altına düşmediği takdirde ortaklık İktisadi Devlet Teşekkülü haline getirilir.

BÖLÜM : II.

Teşekkül ve müesseseler

A) Teşekküller

Yönetim konusunda yetkili organlar

MADDE 7. — Teşekküller kanun, tüzük hükümleri ve yönetim kurullarının kararları dâhilinde Genel Müdür tarafından yönetilir.

Yönetim Kurulu ve Genel Müdürün görev, yetki ve sorumlulukları kuruluş kanunlarında ve tüzükte belirtilir.

Yönetim Kurulu

MADDE 8. — Yönetim Kurulu teşekküllerin karar organı olup teşekkülün en yüksek seviyede yönetme ve karar alma yetki ve sorumluluğunu taşır.

Teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacak görevliler her teşekkülün kuruluş kanununda gösterilir ve sayıları Genel Müdür dâhil üçten fazla olamaz.

Yönetim kurullarına ilgili Bakanlığın inhası ile Bakanlar Kurulunca tâyin edilen bir üye ve Maliye Bakanlığının inhası ile Bakanlar Kurulunca tâyin edilecek bir üye katılır.

Yönetim kurullarına Bakanlar Kurulunca atanacak üyelerin, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarında aranan niteliklerde olmaları şarttır.

Sanayi, tarım ve ulaştırma alanlarında çalışan teşekküllerden geniş ölçüde işçi çalıştırdığı Bakanlar Kurulunca belli edilenlerin Yönetim Kurullarında bir işçi üye bulunur. İşçi üye bu görevi devam ettiği sürece ücretsiz izinli sayılır. İşçi üyenin seçim şekli tüzükte gösterilir.

Bu üyeler üç yıl için atanır veya seçilirler. Bu sürenin sonunda tekrar atanmaları veya seçilmeleri caizdir

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

İştirakler

MADDE 4. — Devlet iştirakleri kanunla, teşekkül iştirakleri Bakanlar Kurulu kararı ile olur. Teşekküller, kuruluş kanunlarında belli edilen maksat ve gayeleriyle doğrudan doğruya ilgili olmayan ortaklıklara katılamazlar.

Kanunla yapılmış Devlet iştiraklerinin devir veya tasfiyesi kanunla, veraset ve sair yollarla meydana gelmiş Devlet iştirakleriyle teşekkül iştiraklerinin devir veya tasfiyesi Bakanlar Kurulu kararıyla yapılır.

MADDE 5. — Devlet iştiraklerinin mülkiyet ve intifai Hazineye, teşekkül iştiraklerinin mülkiyet ve intifai teşekküle aittir. Ancak, diğer gerçek ve tüzel kişilerin sermaye hisseleri üzerindeki hakları saklıdır. Teşekküllerin yönetim kurulları kendi iştiraklerinin yapılması, devir veya tasfiyesi hususunda Bakanlar Kuruluna teklif yapmakla görevlidir. Devlet iştirakleri için teklifte bulunmak yetkisi Maliye Bakanlığına aittir. Bakanlar Kurulu bu konuda Devlet Yatırım Bankasının görüşünü alır. Kanun çıkarılması gerekmeyen Devlet iştirakleriyle teşekkül iştiraklerinin devir ve tasfiyesi için Bakanlar Kurulunca Devlet Yatırım Bankası görevlendirilebilir.

MADDE 6. — Devlet veya teşekküllerin iştirak ettiği ortaklıklardaki kamu hissesinin % 50 nin üstüne çıkması halinde şirket, bu durumun hâsıl olduğu takvim yılını takibeden üç yıl için eski statüsü ile yönetilir. Kamu hissesi bu müddetin sonunda % 50 nin altına düşürülemediği takdirde ortaklık İktisadi Devlet Teşekkülü haline getirilir.

BÖLÜM : II.

Teşekkül ve müesseseler

A) Teşekküller

Yönetim konusunda yetkili organlar

MADDE 7. — Teşekküller kanun ve tüzük hükümleri ile yönetim kurullarının kararları dâhilinde Genel Müdür tarafından yönetilir.

Yönetim Kurulu ve Genel Müdürün görev, yetki ve sorumlulukları kuruluş kanunlarında ve tüzükte belirtilir.

Yönetim Kurulu

MADDE 8. — Yönetim Kurulu teşekküllerin karar organı olup, teşekkülün en yüksek seviyede yönetme ve karar alma yetki ve sorumluluğunu taşır.

Teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacak görevliler her teşekkülün kuruluş kanununda gösterilir ve sayıları genel müdür dâhil ikiden fazla olamaz.

Yönetim kurullarına birisi Maliye Bakanlığı birisi ilgili bakanlık ve diğer teşekkülün özel kanununda tesbit edilecek bakanlığın inhası üzerine Bakanlar Kurulunca atanacak üç üye katılır.

Yönetim kurullarınca Bakanlar Kurulunca atanacak üyelerin, Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılıklarında aranan niteliklerde olmaları şarttır.

Sanayi, Tarım ve Ulaştırma alanlarında çalışan teşekküllerden geniş ölçüde işçi çalıştıranların yönetim kurullarında bir işçi üye bulunur. Yönetim Kurulunda işçi üye bulunacak teşekkül, teşekkülün özel kanununda belirtilir, işçi üye, bu görevi devam ettiği sürece ücretsiz izinli sayılır. İşçi üyenin seçim şekli tüzükte gösterilir.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

Üyelik için bu kanunda aranan nitelikleri yitirenler, atanmaları ve seçilmelerindeki usule göre süre dolmadan da değiştirilebilirler.

Bakanlar Kurulunca atanacak üyeler, Bakanlıklar teşkilâtından veya dışardan seçilebilirler.

Genel, katma ve özel bütçeli idarelerin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin barem içi ve barem dışı kadrolarından Yönetim Kuruluna getirilenlerin görevleri ile ilgileri kesilir. Görev süreleri terfilerine sayılır. Görevli tarafından ödenmesi gerekli katılma paylarını ödemeleri kaydıyla emeklilik ve diğer sosyal hakları devam eder.

T. C. Ziraat Bankası Yönetim Kuruluna, tarım kredi kooperatiflerince seçilecek bir üye bu maddedeki şartlarla katılır.

Özel sermaye teşekküllerindeki hissesi % 15 i aştığı takdirde Yönetim Kurullarında bir üye bulundurulabilir.

Özel sermaye hissesi sahipleri tarafından seçilecek Yönetim Kurulu üyesi dışındaki Yönetim Kurulu üyeleri birden fazla teşekkül veya diğer kamu iktisadi teşebbüsünün Yönetim Kurulunda üye olarak çalışamazlar. Yönetim Kurulu üyeleri çalışmalarını devamlı olarak teşekküle hasrederler, başka hiçbir işle meşgul olamazlar.

Rakip kuruluşlarda menfaat bağları bulunanlar Yönetim Kurulu üyesi olamazlar.

İlgili Bakanlıklar

MADDE 9. — Teşekküllerin ilgili oldukları Bakanlıkların bunların, yönetimindeki, görevleri, teşekkül çalışmalarının kanun ve tüzük hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmektir.

Bu maksatla ilgili Bakanlıklar, gerekli hallerde teşekküllerin hesaplarını ve işlemlerini teftiş icabında tahkike tabi tutmaya ve bunlar nezdinde iktisadi ve malî durum tesbitleri yaptırmaya yetkilidirler.

Genel müdürler ve yardımcıları

MADDE 10. — Teşekküllerin genel müdürleri ve sayısı özel kanunlarda belli edilen genel müdür yardımcıları ilgili Bakanın inhası üzerine Bakanlar Kurulunca atanırlar. Bunlar tâyinlerindeki usule göre değiştirilebilirler.

Genel müdür Yönetim Kurulunun başkanlığını yapar. İdare ve kaza mercilerinde ve üçüncü şahıslara karşı teşekkülü temsil eder. Temsil yetkisini gerektiğinde, genel hükümlere göre devredebilir.

Genel müdür ve genel müdür yardımcısı olabilmek için :

- a) İktisadi veya meslekî alanda yüksek öğrenim yapmış olmak,
- b) Genel müdürlük ve yardımcılık görevlerini yerine getirebilecek ehliyet, bilgi ve tecrübe sahibi olmak,
- c) Memurin Kanununun 4 ncü maddesinin (B), (C), (H), (V) fıkralarındaki niteliklere sahip bulunmak gereklidir.

Müesseselerin yönetimi

MADDE 12. — Müesseseler, teşekkül yönetim kurulunca atanacak bir müdür ve yönetim komitesi tarafından idare edilir.

Müdür yönetim komitesinin başkanı olup müesseseyi temsil eder.

Yönetim komitesi, müessesenin en yüksek seviyedeki idarecileri arasından seçilen üç görevli ile kuruluş maksat ve gayesine göre geniş ölçüde işçi çalıştırdığı Bakanlar Kurulunca belli edilen müesseselerde bir işçi üyeden kuruludur. İşçi üyenin seçim şekli tüzükle gösterilir.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

Bu üyeler üç yıl için atanır veya seçilirler. Busürenin sonunda tekrar atanmaları veya seçilmeleri mümkündür.

Üyelik için bu kanunda aranan nitelikleri yitirenler, atanmaları ve seçilmelerindeki usule göre süre dolmadan da değiştirilebilirler.

Bakanlar Kurulunca atanacak üyeler, Bakanlıklar teşkilâtından veya dışardan seçilebilirler. Genel, katma ve özel bütçeli idarelerin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin barem içi ve barem dışı kadrolarından Yönetim Kuruluna getirilenlerin görevleri ile ilgileri kesilir. Görev süreleri terfilerine sayılır, görevli tarafından ödenmesi gerekli katılma paylarını ödemeleri kaydıyla emeklilik ve diğer sosyal hakları devam eder.

Özel sermaye, teşekküllerdeki hissesi % 15 i aştığı takdirde Yönetim Kurullarında bir üye bulundurulabilir.

Özel sermaye hissesi sahipleri tarafından seçilenler dışında kalan Yönetim Kurulu üyeleri birden fazla teşekkül veya diğer Kamu İktisadi Teşebbüsünün Yönetim Kurulunda üye olarak çalışamazlar, çalışmalarını devamlı olarak teşekküle hasrederler, başka hiçbir işle meşgul olamazlar.

Rakip kuruluşlarda menfaat bağları bulunanlar Yönetim Kurulu üyesi olamazlar.

İlgili Bakanlıklar

MADDE 9. — Teşekkülün ilgili olduğu bakanlık; teşekkül çalışmalarının kanun ve tüzük hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir. Bu maksatla teşekkülün hesaplarını ve işlemlerini teftişe veya tahkike tabi tutmaya ve bunlar nezdinde iktisadi ve malî durum tesbitleri yaptırmaya yetkilidir.

Genel müdürler ve yardımcıları

MADDE 10. — Teşekküllerin genel müdürleri ve sayısı özel kanunlarla belli edilen genel müdür yardımcıları ilgili Bakanın inhası üzerine Bakanlar Kurulunca atanırlar. Bunlar tâyinlerindeki usule göre değiştirebilirler.

Genel müdür Yönetim Kurulunun başkanlığını yapar. İdare ve kaza mercilerinde ve üçüncü şahıslara karşı teşekkülü temsil eder. Temsil yetkisini gerektiğinde, genel hükümlere göre devredebilir.

Genel müdür ve genel müdür yardımcısı olabilmek için :

- a) İktisadi veya meslekî alanda yüksek öğrenim yapmış olmak,
- b) Genel müdürlük ve yardımcılık görevleri ni yerine getirebilecek ehliyet, bilgi ve tecrübe sahibi olmak,
- c) Memurin Kanununun 4 ncü maddesinin (B), (C), (H), (V) fıkralarındaki niteliklere sahip bulunmak gereklidir.

Ancak bankacılık mesleğinde yetişerek yeterlikleri görülmüş olanların genel müdür yardımcılığındaki müktesep hakları saklıdır.

Müesseselerin yönetimi

MADDE 12. — Müesseseler, teşekkül yönetim kurulunca atanacak bir müdür ve yönetim komitesi tarafından yönetilir.

Müdür yönetim komitesinin başkanı olup müesseseyi temsil eder.

Yönetim komitesi, müessesenin en yüksek seviyedeki idarecileri arasından seçilen üç görevli ile kuruluş maksat ve gayesine göre geniş ölçüde işçi çalıştırdığı Bakanlar Kurulunca belli edilen müesseselerde işçiler tarafından seçilecek bir işçi üyeden kurulur.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

Yönetim komitesi kararları, karar gününü kovalıyan günden itibaren on gün içinde teşekküle gönderilir.

(1) Programlar, bütçeler - hesaplar

Kısa ve uzun vâdeli programlar

MADDE 13. — a) Teşekküller kalkınma plânına ve yıllık programlara uygun olarak uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programları ile her yıl için işletme bütçesi hazırlarlar.

Yatırım ve finansman programlarının ne şekilde hazırlanacağı Maliye Bakanlığı tarafından Devlet Plânlama Teşkilâtının ve Yüksek Denetleme Kurulunun mütalâaları da alınarak tesbit olunur.

İşletme bütçeleri her hesap dönemi için yıllık programdaki hedefler esas alınarak hazırlanır. Gerekli hallerde ilgili Bakanlık daha uzun devreler için işletme bütçesi hazırlanmasını istiyebilir.

b) Teşekküllerin yıllık yatırım ve finansman programları bu husustaki Bakanlar Kurulu kararının Bakanlıklarca kendilerine tebliği ile kesinleşir. Devlet Yatırım Bankası Kanunundaki hükümler saklıdır.

Teşekküllere ve müesseselerine ait işletme bütçeleri teşekkül yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

İşletme koordinasyonu

MADDE 18. — Teşekküllere bağlı müesseselerin ve teşekküllerin birbirleriyle ilgili faaliyetlerinde ahenkli çalışmaları esastır.

Bir teşekkülün müesseseleri arasındaki çalışma koordinasyonu teşekkülce, bir Bakanlıkla ilgili teşekküller arasındaki koordinasyon ilgili Bakan tarafından sağlanır.

Ayrı bakanlıklarla ilgili teşekküller arasında koordinasyonu sağlamak üzere Başbakan Yardımcılarından birinin başkanlığında, Maliye Bakanı ve ilgili bakanlar ve ilgili teşekkül genel müdürlerinin iştirakiyle toplantılar tertiplenir. Bu toplantılar gerekli hallerde ilgililer ve her halde altı ayda bir bütün teşekküllerin iştirakiyle yapılır. Bu toplantılarla ilgili sekreteryaya işleri Sanayi Bakanlığınca yürütülür.

Bilânçolar ve netice hesapları ve faaliyet raporları

MADDE 19. — Bilânçolar ve netice hesapları ilgili Bakanlık tarafından Maliye ve Ticaret Bakanlıkları ile Yüksek Denetleme Kurulunun mütalâaları alınmak suretiyle hazırlanan tip örneklere uygun olarak aid oldukları yılı kovalıyan dördüncü ayın sonuna kadar hazırlanır ve Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir.

Teşekkül ve müesseselerce, konuların gerektirdiği her türlü ihtiyat, karşılık ve provizyonların ayrılması mecburidir. İhtiyat ve provizyon ve karşılıkların nisbetlerinin ve hesap usullerinin özel kanunlarında belli edilmemesi halinde genel hükümler uygulanır.

Faaliyet raporları yönetim kurulunca yıllık ve uzun vâdeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenir. Bu raporlarda, dönem çalışma sonuçları, program ve bütçelerle bunların mukayesesi, bütçe ve programlarda bulunduğu halde gerçekleştirilemeyen işler gerekçeleriyle gösterilir ve bunlara ait malî analizler yapılır.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

Yönetim komitesi kararları, karar gününü kovalıyan günden itibaren on gün içinde teşekküle gönderilir.

C) Programlar, bütçeler - hesaplar

Kısa ve uzun vâdeli programlar

MADDE 13. — a) Teşekküller kalkınma plânına ve yıllık programlara uygun olarak uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programları ile her yıl için işletme bütçesi hazırlarlar.

Yatırım ve finansman programlarının ne şekilde hazırlanacağı Maliye Bakanlığı tarafından Devlet Plânlama Teşkilâtının, teşekküllerin ve Yüksek Denetleme Kurulunun mütalâaları da alınarak tesbit olunur.

İşletme bütçeleri her hesap dönemi için yıllık programdaki hedefler esas alınarak hazırlanır. Gerekli hallerde ilgili Bakanlık daha uzun devreler için işletme bütçesi hazırlanmasını istiyebilir.

b) Teşekküllerin yıllık yatırım ve finansman programları bu husustaki Bakanlar Kurulu kararının Bakanlıklarca kendilerine tebliği ile kesinleşir. Devlet Yatırım Bankası Kanunundaki hükümler saklıdır.

Teşekküllere ve müesseselerine ait işletme bütçeleri teşekkül yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

İşletme koordinasyonu

MADDE 18. — Teşekküllere bağlı müesseselerin ve teşekküllerin birbirleriyle ilgili faaliyetlerinde ahenkli çalışmaları esastır.

Bir teşekkülün müesseseleri arasındaki çalışma koordinasyonu teşekkülce, bir Bakanlıkla ilgili teşekküller arasındaki koordinasyon ilgili Bakan tarafından sağlanır.

Ayrı bakanlıklarla ilgili teşekküller arasında koordinasyonu sağlamak üzere Başbakan Yardımcılarından birinin başkanlığında, Maliye Bakanı ve ilgili Bakanlar ve ilgili teşekkül genel müdürlerinin iştirakiyle toplantılar tertiplenir. Bu toplantılar gerekli hallerde ilgililer ve her halde altı ayda bir bütün teşekküllerin iştirakiyle yapılır. Bu toplantılarla ilgili sekreterlik işleri Sanayi Bakanlığınca yürütülür.

Bilânçolar ve netice hesapları ve faaliyet raporları

MADDE 19. — Bilânçolar ve netice hesapları ilgili Bakanlık tarafından Maliye ve Ticaret Bakanlıkları ile Yüksek Denetleme Kurulunun mütalâaları alınmak suretiyle hazırlanan tip örneklerle uygun olarak aidd oldukları yılı kovalıyan dördüncü ayın sonuna kadar hazırlanır ve faaliyet raporlarıyla birlikte Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir.

Teşekkül ve müesseselerce, kanunların gerektirdiği her türlü ihtiyat, karşılık ve provizyonların ayrılması mecburidir. İhtiyat ve provizyon ve karşılıkların nisbetlerinin ve hesap usullerinin teşekküllerin özel kanunlarında belli edilmemesi halinde genel hükümler uygulanır.

Faaliyet raporları yönetim kurulunca yıllık ve uzun vâdeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenir. Bu raporlarda, dönem çalışma sonuçları, program ve bütçelerle bunların mukayesesi, bütçe ve programlarda bulunduğu halde gerçekleştirilemeyen işler gerekçeleriyle gösterilir ve bunlara ait mali analizler yapılır.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

D) Denetleme

Denetleme

MADDE 20. — Teşekküller ve müesseseler Yüksek Denetleme Kurulunun özel kanununda gösterilen esaslar dâhilinde, bu kurulun, malî, idarî ve teknik denetimine tabidir.

Denetleme sonuçlarının sunulması

MADDE 21. — Yüksek Denetleme Kurulu, teşekküllerin bir yıla ait hesap ve muameleleri üzerindeki incelemelerini en geç ertesi yılın Eylül ayı sonuna kadar tamamlayarak bunlar hakkında düzenlenen raporları Başbakanlığa verir.

Faaliyet sınırı ve gaye

MADDE 23. — Teşekküller kuruluş gayeleri dışında faaliyette bulunamazlar.

İşletme ve idarede prensip kârlılık ve verimlilikdir. Her teşekkül kendisine verilen sermayeyi ve sağlanan diğer kaynakları bu esasa göre kullanmaya ve değerlendirmeye mecburdur.

Teşekküllerin her türlü personeli bu prensibe uygun olarak gereken gayret ve basireti göstermekten sorumludurlar.

Fiyat ve tarifeler

MADDE 24. — Teşekküller mal ve hizmet fiyatlarını tesbitte serbesttirler.

Bu mal ve hizmetlerden temel mal ve hizmet mahiyetinde olanların fiyatları Bakanlar Kurulunca tesbit edilebilir. Tesbit olunan fiyatlar maliyetin altında bulunduğu takdirde zarar, en geç aidolduğu yılı kovalhyan yılın genel bütçesine konulacak ödenekle kapatılır.

Zararın miktarı ilgili Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken tesbit olunur.

Teşekküllere, kalkınma plânı ve yıllık programa aykırı olmamak kaydı ile Bakanlar Kurulunca verilecek görevlerden doğacak zararlar 2 nci fıkradaki esaslar dâhilinde bütçeden karşılanır. Bu görevler teşekküllerin çalışma alanları dışında olamaz.

MADDE 25. — Teşekküllerin personeli yönetim kurulları tarafından atanır. Yönetim kurullarının bu yetkilerini alt kademelere kısmen vermeleri caizdir.

Yönetim kurulu üyesi olan teşekkül personelinin atanması ilgili Bakanın inhası ile Bakanlar Kurulunca yapılır.

Her teşekkül için, kadro sınıflandırılması, idari ve teknik personelde aranacak nitelikler, iş alma, nakil, terfi, işe son verme ve disiplin cezaları gibi konuları düzenlemek üzere bir yönetmelik hazırlanır. Yönetmelik ilgili Bakanlığın tasvibi ile yürürlüğe girer.

BÖLÜM - III.

İştirakler

Devlet iştiraklerinin yönetimi

MADDE 26. — Devlet hissesinin % 15 den fazla olduğu ortaklıkların yönetim kurullarında Maliye Bakanlığını temsilen en az bir üye bulunur.

Maliye Bakanlığı Türk Ticaret Kanunu gereğince ortakların haiz oldukları bütün haklara sahiptir; bunlar temsilcinin varlığı ileri sürülerek kayıtlanamaz.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

D) Denetleme

Denetleme

MADDE 20. — Teşekküller ve müesseseler; Yüksek Denetim Kurulunun malî, idari ve teknik denetimine tabidir.

Denetleme sonuçlarının sunulması

MADDE 21. — Yüksek Denetleme Kurulu, teşekküllerin bir yıla ait hesap ve muameleleri üzerindeki incelemelerini en geç ertesi yılın Eylül ayı sonuna kadar tamamlayarak bunlar hakkında düzenlenen raporları kendi kanununda gösterilen mercilere verir.

Faaliyet sınırı ve gaye

MADDE 23. — Teşekküller kuruluş gayeleri dışında faaliyette bulunamazlar.

İşletme ve idarede prensip kârlılık ve verimliliklidir. Her teşekkül kendisine verilen sermayeyi ve sağlanan diğer kaynakları bu esasa göre kullanmaya ve değerlendirmeye mecburdur.

Teşekküllerin her türlü personeli bu prensibe uygun olarak gereken gayret ve basireti göstermekle yükümlüdür.

Fiyat ve tarifeler

MADDE 24. — Teşekküller mal ve hizmet fiyatlarını tesbitte serbesttirler.

Bu mal ve hizmetlerden temel mal ve hizmet mahiyetinde olanların fiyatları gerektiğinde Bakanlar Kurulunca tesbit edilebilir. Tesbit olunan fiyatlar maliyetin altında bulunduğu takdirde zarar, en geç aidolduğu yılı kovalıyan yılın genel bütçesine konulacak ödenekle kapatılır.

Zararın miktarı ilgili Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken tesbit olunur.

Teşekküllere, Kalkınma Plânı ve yıllık programa aykırı olmamak kaydı ile Bakanlar Kurulunca verilecek görevlerden doğacak zararlar 2 nci fıkradaki esaslar dâhilinde bütçeden karşılanır. Bu görevler teşekküllerin çalışma alanları dışında olamaz.

Atama ve işe alma

MADDE 25. — Teşekküllerin personeli yönetim kurulları tarafından atanır. Yönetim kurullarının bu yetkilerini alt kademelere kısmen vermeleri mümkündür.

Yönetim kurulu üyesi olan teşekkül personelinin atanması ilgili Bakanın inhası ile Bakanlar Kurulunca yapılır.

Her teşekkül için, kadro sınıflandırılması, idari ve teknik personelde aranacak nitelikler, işe alma, nakil, terfi, işe son verme ve disiplin cezaları gibi konuları düzenlemek üzere bir yönetmelik hazırlanır. Yönetmelik ilgili Bakanlığın tasvibi ile yürürlüğe girer.

BÖLÜM : III.

İştirakler

MADDE 26. — Devlet hissesinin % 15 den fazla olduğu ortaklıkların yönetim kurullarında Maliye Bakanlığını temsilen bir üye bulundurulabilir. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut ortaklıkların kanun ve ana sözleşmelerindeki hükümler saklıdır.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

Maliye Bakanlığı temsilcileri, buldukları ortaklıkların faaliyetleri ve malî durumları hakkında, belirtilecek esaslara göre, Mâliye Bakanlığına ve Devlet Yatırım Bankasına bilgi vermekle yükümlüdürler.

Maliye Bakanlığı temsilcileri bu Bakanlık veya ilgili Bakanlık mensupları arasından veya dışardan atanırlar.

Devletin iştiraki bulunan ortaklıkların en son yıla ait bilânço ve netice hesapları cetvelleri, genel bütçe gerekçesinde eklenerek Büyük Millet Meclisine sunulur.

Teşekkül iştiraklerinin yönetimi

MADDE 27. — Teşekkül hissesinin % 15 den fazla olduğu ortaklıkların yönetim kurullarında en az bir teşekkül temsilcisi bulunur.

Teşekkül, T. Ticaret Kanunu gereğince ortakların haiz oldukları biçimle haklara sahiptir, bunlar temsilcinin varlığı ileri sürülerek kayıtlanamaz.

Teşekkül temsilcileri, buldukları ortaklığın faaliyetleri ve malî durumları hakkında, belirtilecek esaslara göre, Devlet Yatırım Bankasına ve teşekküle bilgi vermekle mükelefftirler.

Her teşekküle ait iştiraklerin bulunduğu ortaklıkların bilânço ve netice hesapları cetvelleri dördüncü ayın sonuna kadar hazırlanıp teşekküllerin yıllık bilânço ve netice hesapları cetvellerine bağlanır.

Sözleşme ile çalıştırma ve tazminat

MADDE 29. — Teşekküllerin genel müdürleri, genel müdür yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri ve müessese müdürlerinin mukavele ile çalıştırılmaları caizdir. Bu kimselere verilecek ücret Bakanlar Kurulunca tesbit edilir.

Bu şekilde çalıştırılanlardan memurluktan gelenlerin mukaveleli hizmet süresi terfilerine sayılır ve ödenmesi gereken katılma paylarının tamamını ödemeleri kaydıyla emeklilik ve sair hakları devam eder.

Özel sermaye tarafından seçilen yönetim kurulu üyesine toplantı başına verilecek huzur hakkı miktarı yönetim kurulunca belli edilir. Bu konudaki karara bahis konusu üye katılamaz.

Birinci fıkrada sayılan kimselerden mukavele ile çalıştırılmayanlara 7244 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmaksızın Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek miktarda tazminat verilir.

İkramiyeler

MADDE 30. — Teşekküllerin yönetim kurulu Başkan ve üyeleri dâhil olmak üzere her çeşit personeline (işçiler dâhil), geniş ölçüde işçi çalıştıran teşekküllerden Bakanlar Kurulunca belli edilenlerde kârın % 10 unu, bunlar dışında kalanlarda kârın % 5 ini geçmemek ve bir aylık ücret tutarını aşmamak üzere yönetim kurulunun teklifi ve ilgili Bakanın onayı ile ikramiye verilebilir.

Kârlarından, yukarıki fıkra gereğince, ikramiye olarak ayrılacak meblâğlar bir aylık maaş veya ücret tutarında ikramiye verilmesine yetmiyen teşekküller, fiyatları Bakanlar Kurulunca belli edilen mal ve hizmetlerin üretimi veya satışı ile uğraşan teşekküllerle bilânçoları zararlı kapanmış olan teşekküller memur ve hizmetlilerine ne suretle ikramiye verileceği hususu tüzükte gösterilir. Bu teşekküller memur ve hizmetlilerine verilecek ikramiye bir aylık maaş veya ücret tutarını aşamaz.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

Maliye Bakanlığı Türk Ticaret Kanunu gereğince ortakların haiz oldukları bütün haklara sahiptir; bunlar temsilcinin varlığı ileri sürülerek kayıtlanamaz.

Maliye Bakanlığı temsilcileri, buldukları ortaklıkların faaliyetleri ve malî durumları hakkında, belirtilecek esaslara göre, Maliye Bakanlığına bilgi vermekle yükümlüdürler.

Maliye Bakanlığı temsilcileri bu Bakanlık veya ilgili Bakanlık mensupları arasından veya dışardan atanırlar.

Devletin iştiraki bulunan ortaklıkların en son yıla ait bilânço ve netice hesapları cetvelleri, genel bütçe gerekçesine eklenerek Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Teşekkül iştiraklerinin yönetimi

MADDE 27. — Teşekkül hissesinin % 15 den fazla olduğu ortaklıkların yönetim kurullarında bir teşekkül temsilcisi bulundurulabilir.

Teşekkül, Türk Ticaret Kanunu gereğince ortakların haiz oldukları bütün haklara sahiptir, bunlar temsilcinin varlığı ileri sürülerek kayıtlanamaz.

Teşekkül temsilcileri, buldukları ortaklığın faaliyetleri ve malî durumları hakkında, belirtilecek esaslara göre, Maliye Bakanlığına ve teşekküle bilgi vermekle yükümlüdürler.

Her teşekküle ait iştiraklerin bulunduğu ortaklıkların bilânço ve netice hesapları cetvelleri dördüncü ayın sonuna kadar hazırlanıp teşekküllerin yıllık bilânço ve netice hesapları cetvellerine bağlanır.

Sözleşme ile çalıştırma ve tazminat

MADDE 29. — Teşekkül genel müdürleri, genel müdür yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri ve müessese müdürleriyle teşekkül ve müessesenin kârlılık ve verimliliğine müessir görevlerin sorumluluğunu taşıyanlar için, teşekkülün talebi ve ilgili Bakanlığın teklifi üzerine Yüksek Denetleme Kurulu, Başbakanlık Personel Dairesi ve Maliye Bakanlığının müspet mütalâalar alınmak şartıyla Bakanlar Kurulunca tesbit edilen kadrolara atanan personelin sözleşme ile çalıştırılmaları mümkündür.

İkramiyeler

MADDE 30. — Teşekküllerin yönetim kurulu başkan ve üyeleri dâhil olmak üzere her çeşit personeline (işçiler dâhil), geniş ölçüde işçi çalıştıran teşekküllerden Bakanlar Kurulunca belli edilenlerde kârın % 10 unu, bunlar dışında kalanlarda kârın % 5 ini geçmemek ve bir aylık ücret tutarını aşmamak üzere yönetim kurulunun teklifi ve ilgili Bakanın onayı ile ikramiye verilebilir.

Kârlarından, yukarıki fıkra gereğince, ikramiye olarak ayrılacak meblâğlar bir aylık maaş veya ücret tutarında ikramiye verilmesine yetmiyen teşekküllerle fiyatları Bakanlar Kurulunca belli edilen mal ve hizmetlerin üretimi veya satışı ile uğraşan teşekküllerin her çeşit personeline ne suretle ikramiye verileceği hususu tüzükte gösterilir. Bu teşekküllerin her çeşit personeline verilecek ikramiye bir aylık maaş veya ücret tutarını aşamaz.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

Görevlerinde olağanüstü gayret göstermek suretiyle kârlılık ve verimliliği artıranlara veya işletme faaliyetlerine yararlı buluş getirenlere yönetim kurulunun teklifi ve ilgili Bakanlığın onayı ile üç aylık ücret tutarına kadar ikramiye verilebilir. Bu sınırın üstünde ikramiyeye lâ-yık görülenler Bakanlar Kurulu kararı ile altı aylık ücret tutarını aşmamak üzere ikramiye ve Bakanlar Kurulu takdirnamesi ile taltif olunabilirler. Bu ikramiye ve takdirnamenin verilmesi-ne ait esaslar tüzükte belirtilir.

Vekâlet ücretlerinin dağıtımı

MADDE 31. — Bu kanun hükümlerine tabi teşekkül ve müesseselerin hukuk işleri müdürlü-günde ve hukuk müşavirliklerinde çalışan müdür, müdür yardımcısı, hukuk müşaviri ve yardımcıla-rı ile müşavir avukat, avukat, raportör avukatlara ve dâva ve takip işlerinde çalışan ücretli persone-le; mahkeme ve icralarca teşekkül veya müessese lehine hükmolunup borçlusundan teşekkül veya müessese tarafından tahsil olunan vekâlet ücretlerinden teşekkül veya müesseseye kalan kısmı, 1389 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ve 7244 sayılı Kanunda tâyin edilen hadler dâhilinde tevzi ve tediye olunur.

Başka iş ve hizmet yasağı

MADDE 32. — Teşekküllerin yönetim kurulu başkan ve üyeleriyle kadroya dâhil her çeşit idari ve teknik personeli başka hiçbir işle meşgul olamazlar, ücretsiz de olsa sürekli veya geçici hiçbir hizmet kabul edemezler.

Yönetim kurulları başkan ve üyeleri yukardaki yasaklardan başka çalıştıkları teşekküllerin faaliyet konusuna giren mal ve hizmetlerin istihsal ve ticareti işlerini şahısları adına veya ortak olarak yapamazlar.

Üniversite ve yüksek okullarda profesörlük ve öğretmenlik, orta dereceli okullarda ve bu okullara bağlı birlik ve kurumlar tarafından açılacak kurslarda öğretmenlik, esas görevlerine hâlel gelmemesi ve yönetim kurulu ve yönetim komitesince uygun görülmesi şartıyla, bu madde-de yazılı yasak hükmünün dışındadır.

Bu kanuna tabi teşekküllerle bunlara bağlı müesseselerin, yönetim kurulu ve yönetim komi-tesi üyeleri, genel müdürler ve müessese müdürleri dışında kalan her türlü memurları iştirakin bulunduğu şehirde teşekkülün kifayetli memuru bulunmazsa bir başka yerdeki kifayetli personeli yönetim kurullarının muvaffakatiyle, bu teşekküllerin iştiraklerinden yalnız birinin idare meclisi-sinde, murakıplığında veya tasfiye memurluğunda bulunabilirler. Bunlara bu görevleri için iştirak-çe verilecek ücret miktarı, yürürlükteki kanunların belirttiği sınırı aşıyorsa fazlası ana teşekküle irat kaydedilir.

İktisadi Devlet Teşekkülleri genel müdürleri ile müessese müdürlerinin veya görevlendirecek-leri kimselerin İşçi Sigortaları Yönetim Kurulunda bulunmaları bu maddede yazılı hizmet yasa-ğından sayılmaz.

Bu madde hükümlerine aykırı hareket edenlerin işlerine son verilir ve aykırı hareketin devam süresince teşekkülce ödenen her türlü özlük hakları iki kat olarak geri alınır.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

Görevlerinde olağanüstü gayret göstermek suretiyle kârlılık veya verimliliği artıranlara veya işletme faaliyetlerine yararlı buluş getirenlere yönetim kurulunun teklifi ve ilgili Bakanlığın onayı ile üç aylık ücret tutarına kadar ikramiye verilebilir. Bu sınırın üstünde ikramiyeye lâayık görülenler Bakanlar Kurulu kararı ile altı aylık ücret tutarını aşmamak üzere 7244 sayılı Kanuna tabi olmaksızın ikramiye ve Bakanlar Kurulu takdirnamesi ile taltif olunabilir. Bu ikramiye ve takdirnamenin verilmesine ait esaslar tüzükte belirtilir.

Kârlılık veya verimliliğin artırılmasına fiilen müessir olan personele, kârlılık veya verimliliğin artışıyla oranlı olarak, 7244 sayılı Kanuna tabi olmaksızın, Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek esaslar dâhilinde teşvik primi verilebilir.

Vekâlet ücretlerinin dağıtımı

MADDE 31. — Bu kanun hükümlerine tabi teşekkül ve müesseselerin hukuk işleri müdürlüğünde ve hukuk müşavirliklerinde çalışan müdür, müdür yardımcısı, hukuk müşaviri ve yardımcıları ile müşavir avukat, avukat, raportör avukatlara ve dâva ve takip işlerinde çalışan ücretli personele; mahkeme ve icralarca teşekkül veya müessese lehine hükmedilip borçlusundan teşekkül veya müessese tarafından tahsil olunan vekâlet ücretlerinden teşekkül veya müesseseye kalan kısmı, 1389 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ve 7244 sayılı Kanunda tâyin edilen hadler dâhilinde tevzi ve tediye olunur.

Başka iş ve hizmet yasağı

MADDE 32. — Teşekküllerin yönetim kurulu başkan ve üeleriyle müesseselerin yönetim komitesi başkan ve üeleri ve kadroya dâhil her çeşit idari ve teknik personeli başka hiçbir işle meşgul olamazlar, ücretsiz de olsa sürekli veya geçici hiçbir hizmet kabul edemezler.

Bunların eşleriyle reşit olmıyan fûruları bu teşekküllerin faaliyet konusuna giren mal ve hizmetlerin istihsal ve ticareti işlerini şahısları adına veya ortak olarak yapamazlar.

Üniversite ve yüksek okullarda profesörlük ve öğretmenlik, orta dereceli okullarda ve bu okullara bağlı birlik ve kurumlar tarafından açılacak kurslarda öğretmenlik esas görevlerine hâlel gelmemesi ve yönetim kurulu ve yönetim komitesince uygun görülmesi şartıyla, bu maddede yazılı yasak hükmünün dışındadır.

Teşekküllerle müesseselerin, yönetim kurulu ve yönetim komitesi üeleri, genel müdürler ve müessese müdürleri dışında kalan her çeşit idari ve teknik personeli yönetim kurullarının muvafakatiyle, esas görevlerinin bulunduğu şehirdeki teşekkül iştiraklerinden yalnız birinin idare meclisinde, murakipliğinde veya tasfiye memurluğunda bulunabilirler. Bunlara bu görevleri için iştirakçe verilecek ücret miktarı, yürürlükteki kanunların belirttiği sınırı aşıyorsa fazlası teşekküle gelir kaydedilir.

İşçi Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulunda veya teşekkülün faaliyetiyle ilgili sosyal, meslekî ve benzeri kuruluşların yönetim ve denetim organlarında alınacak görevler bu maddede yazılı hizmet yasağı kapsamına girmez.

Bu madde hükümlerine aykırı hareket edenlerin işlerine son verilir ve aykırı hareketin devam süresince teşekkülce ödenen her türlü özlük hakları iki kat olarak geri alınır.

Sırları muhafaza mecburiyeti ve memurların suçları

MADDE 33. — Teşekküllerle müesseselerin paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı ve bilânço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde suç işliyen genel müdür, genel müdür yardımcıları, müessese müdürleri, yönetim kurulu ve yönetim komitesi üyeleri ve her türlü teşekkül personeli, Devlet memurları hakkında uygulanan cezayı görürler.

Bunlar görevlerini yaptıkları sırada öğrendikleri sıklardan açıklanmasında zarar bulunanları mâkul bir sebebe dayanmaksızın açıklarlarsa bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan beş bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Haklarında bu kanuna tabi teşekkül ve müesseselerde ve Devlet hizmetinde çalışmaktan mahrumiyet cezası verilebilir.

BÖLÜM : V

Geçici hükümler

Yeniden değerlendirme

GEÇİCİ MADDE 1. — İktisadi Devlet Teşekküllerinin bütün aktif ve pasifleri geçici 5 nci madde gereğince kurulan komisyon tarafından belli edilecek esaslara göre yeniden değerlendirilir.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

Sırları muhafaza mecburiyeti ve memurların suçları

MADDE 33. — Teşekküllerle müesseselerin paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı ve bilânço, tutanak rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde suç işliyen yönetim kurulu ve yönetim komitesi başkan ve üyeleriyle diğer her çeşit personeli, Devlet memurları hakkında uygulanan cezayı görürler.

Bunlar görevlerini yaptıkları sırada öğrendikleri sırlardan açıklanmasında zarar bulunanları mâkul bir sebebe dayanmaksızın açıklarsa bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan beş bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Haklarında bu kanuna tabi teşekkül ve müessese-lerde ve Devlet hizmetinde çalışmaktan mahrumiyet cezası verilebilir.

Madde 37. — 29 ncu maddede belirtilen kadrolarda vazife görenler teşekkül ve müesseselerle ilgilerini kestikleri tarihten itibaren üç yıl müddetle o teşekkül ve müessese ile doğrudan doğruya veya dolayısıyla ticari münasebette bulunamazlar.

Bu yasağa aykırı hareket eden teşekkül ve müessese ilgilileri hakkında Türk Ceza Kanununun 240 ncı maddesindeki ceza uygulanır.

BÖLÜM : V.

Geçici hükümler

İktisadi Devlet Teşekküllerini yeniden düzenleme Komisyonu

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun hükümlerine intibakı sağlamak için yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Maliye Bakanlığına bağlı olarak «İktisadi Devlet Teşekküllerini yeniden düzenleme komisyonu» kurulur.

Bu komisyon Maliye, Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarıyla Devlet Plânlama Teşkilatını ve Yüksek Denetleme Kurulunu ve Devlet Personel Dairesini temsil eden 6 üyeden kurulur. Teşekküllere ait hususlarda ilgili bakanlık temsilcisi komisyona üye olarak katılır. Komisyona Maliye Bakanlığı temsilcisi Başkanlık eder. Bu komisyonda dairelerini temsil eden memurların daireleri ile bağı devam eder. Özlük hakları dairesince ödenir.

Komisyon geçici olup kuruluşundan itibaren en fazla iki yıl içinde çalışmalarını bitirerek dağılır. Komisyon devamlı olarak Ankara'da vazife görür.

Komisyon, İktisadi Devlet Teşekkülleri hakkında her türlü incelemeyi yapabileceği gibi bu teşekküllerin memur ve müstahdemlerini özlük hakları teşekküllerince karşılanmak üzere geçici olarak çalıştırabilir, veya dışardan mütehassıs veya yardımcı personel kullanabilir.

Komisyonun giderleri 154 sayılı Kanuna göre Maliye Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Komisyon üyelerine, uzmanlara ve diğer personele verilecek ücret ve diğer özlük hakları Bakanlar Kurulunca tâyin olunur. Bu ödemeler 7244 sayılı Kanuna tabi değildir. Komisyonun çalışma şekli Maliye Bakanlığınca kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde bir yönetme-likle belli edilir. Komisyonca hazırlanacak rapor, teklif ve tavsiyeler Maliye Bakanlığına verilir.

Komisyonun görevleri şunlardır :

- a) Teşekkülleri Kuruluş Kanununa intibak ettirmek için yapılacak çalışmalarını koordine etmek,
- b) Mevcut teşekkül, kurum, müessese ve ortaklıkları ayrı ayrı inceliyerek bunlara verilmesi gereken hukukî bünye hakkında teklifte bulunmak,
- c) Teşekküllerin faaliyet sahalarını tesbit, mevcut müessese ve işletmelerin diğer teşekküllere devri veya bir teşekkülde toplanması hususunu incelemek ve bu konularda teklifte bulunmak.

Geçiş döneminde yönetim

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanuna uygun olarak hazırlanacak kuruluş kanunları yürürlüğe girinceye kadar teşekküllerin yönetim organları bu kanuna göre kurulur. Teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacak üyeler ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belli edilir. Yönetim organlarının bu şekilde kurulması bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki ay içinde yapılır.

3460 ve 23 sayılı kanunlara tabi olup da bu kanunun şümulüne girmiyen Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve kurumlar, kuruluş ve işleyişlerini düzenliyecek kanunlar yürürlüğe girinceye kadar 23 sayılı Kanuna göre kurulan organlar tarafından yönetilirler. Özel kanunlarında, çalışmalarını hakkında hüküm bulunmayan hususlarda bu kanun hükümleri uygulanır.

Devlet ve teşekkül iştiraklerinin tasfiyesi

GEÇİCİ MADDE 3. — Teşekkül iştiraklerinden teşekküllerin faaliyet konuları dışında olanların tasfiyesi bu kanunun yayımı tarihinden başlayarak 3 yıl içinde bitirilir. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut Devlet iştiraklerinden 3 yıl içinde devir ve tasfiyesine Bakanlar Kurulunca lüzum görülenler için Bakanlar Kuruluna devir ve tasfiyesi yetkisi verilmiştir. Bunlardan bu süre içinde devir ve tasfiye işlemine başlanılmamış olanların devir ve tasfiyeleri bu kanunun 5 nci maddesi hükmüne tabidir.

Teşekküllerin özel kanunları

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanun şümulüne giren teşekküllerin ilgili oldukları bakanlıklar kanunen kendileriyle ilgili teşekküllerin kuruluş kanunlarını en geç bu kanunun yürürlüğe girişinden itibaren 6 ay içinde geçici 5 nci maddeye göre kurulan komisyonun da mütalâasını alarak hazırlar ve Hükümete tevdi ederler.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

- d) Teşekküllerin malî bünyelerini incelemek ve bu konuda alınması gereken tedbirleri tesbit etmek,
- e) Devlet ve teşekkül iştiraklerini incelemek, bunların tasfiyesi veya devri hususunda teklifte bulunmak,
- f) Teşekküllerin aktif ve pasif kıymetlerinin yeniden değerlendirilmesine ait esasları tesbit etmek,
- g) Muhasebe usullerinin ıslahı ve yeknesaklaştırılması için esaslar tesbit etmek,
- h) Teşekküllerin bünyesinde yapılması gerekli teknik ve idari ıslahata ait incelemeleri yapmak ve bu inceleme sonuçlarını toplayarak alınması gereken tedbirler hakkında tavsiyelerde bulunmak,
- i) Bu hususlarla ilgili olmak üzere lüzum görülecek diğer işleri yapmak,
- j) Geçici 4 ncü madde uyarınca Bakanlıklardan gelen teşekküllerin kuruluş kanunlarını inceleyerek bunları koordine etmek ve 3 ay içinde Bakanlıklara iade etmek.

Yeniden değerlendirme

GEÇİCİ MADDE 2. — İktisadi Devlet Teşekküllerinin bütün aktif ve pasifleri geçici 1 nci madde gereğince kurulan komisyon tarafından belli edilecek esaslara göre yeniden değerlendirilir. Sabit kıymetlerle ilgili aktif ve pasif unsurların yeniden değerlendirilmesinde ve bunlara ait amortismanların ayrılmasında Vergi Usul Kanunu hükümleri uygulanır.

Devlet ve teşekkül iştiraklerinin tasfiyesi

GEÇİCİ MADDE 3. — Teşekkül iştiraklerinden teşekküllerin faaliyet konuları dışında olanların tasfiyesi bu kanunun yayımı tarihinden başlayarak 3 yıl içinde bitirilir. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut Devlet iştiraklerinden devir ve tasfiyesine Bakanlar Kurulunca lüzum görülenler için Bakanlar Kuruluna üç yıl içinde devir ve tasfiyesi yetkisi verilmiştir. Bunlardan bu süre içinde devir ve tasfiye işlemine başlanılmamış olanların devir ve tasfiyeleri bu kanunun 5 nci maddesi hükümlerine tabidir.

Teşekküllerin özel kanunları

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanun şümulüne giren teşekküllerin ilgili oldukları Bakanlıklar kanunen kendileriyle ilgili teşekküllerin kuruluş kanunlarını en geç bu kanunun yürürlüğe girişinden itibaren 6 ay içinde geçici 1 nci maddeye göre kurulan komisyonun da mütalâasını alarak hazırlar ve Hükümete tevdi ederler.

Komisyonca incelenerek Bakanlıklara iade edilen tasarılar Bakanlıklarca derhal Hükümete sunulur.

Hükümet bunları üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk eder.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Reorganizasyon Komisyonu

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanun hükümlerine intıbakı sağlamak için aşağıdaki görevleri ifa etmek üzere Maliye Bakanlığına bağlı olarak «İktisadi Devlet Teşekkülleri Reorganizasyon Komisyonu» kurulur.

- a) Teşekkülleri kuruluş kanununa intıbak ettirmek için yapılacak çalışmaları koordine etmek,
- b) Mevcut teşekkülleri ayrı ayrı inceliyerek bunlara verilmesi gereken hukukî bünye hakkında teklifte bulunmak,
- c) Teşekküllerin faaliyet sahalarını tesbit, mevcut müessese ve işletmelerin diğer teşekküllere devri veya bir teşekkülde toplanması hususunu incelemek ve bu konularda teklifte bulunmak,
- d) Teşekküllerin mali bünyelerini incelemek ve bu konuda alınması gereken tedbirleri tesbit etmek,
- e) Devlet teşekkül ve iştiraklerini incelemek, bunların tasfiyesi veya devri hususunda teklifte bulunmak,
- f) Teşekküllerin aktif ve pasif kıymetlerinin yeniden değerlendirilmesine ait esasları tesbit etmek,
- g) Muhasebe usullerinin ıslahı ve yeknesaklaştırılması için esaslar tesbit etmek,
- h) Teşekküllerin bünyesinde yapılması gerekli teknik ve idari ıslahata ait incelemeleri yaptırmak ve bu inceleme sonuçlarını toplıyarak ele alınması gereken tedbirler hakkında tavsiyelerde bulunmak,
- i) Bu hususlarla ilgili olmak üzere lüzum görülecek diğer işleri yapmak.

Komisyon Maliye, Sanayi ve Ticaret bakanlıklarıyla Devlet Plânlama Teşkilâtını ve Yüksek Murakabe Kurulunu ve Devlet Personel Dairesini temsil eden 6 üyeden kurulur. Teşekküllere ait hususlarda ilgili Bakanlık temsilcisi komisyona üye olarak katılır. Komisyona Maliye Bakanlığı temsilcisi Başkanlık eder. Bu komisyonda dairelerini temsil eden memurların daireleri ile bağı devam eder. Özlük hakları dairelerince ödenir.

Komisyon geçici olup kuruluşundan itibaren en fazla iki yıl içinde çalışmalarını bitirerek dağılır.

Komisyon, İktisadi Devlet Teşekkülleri hakkında her türlü incelemeyi yapabileceği gibi bu teşekküllerin memur ve müstahdemlerini, özlük hakları teşekküllerince karşılanmak üzere geçici olarak çalıştırabilir, veya dışardan mütehassıs veya yardımcı personel kullanabilir.

Komisyonun giderleri 154 sayılı Kanuna göre Maliye Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Komisyon üyelerine, uzmanlara ve diğer personele verilecek ücret ve diğer özlük haklar Bakanlar Kurulunca tâyin olunur. Bu ödemeler 7244 sayılı Kanuna tabi değildir. Komisyonun çalışma şekli Maliye Bakanlığınca bir yönetmelikle belli edilir. Komisyonca hazırlanacak rapor, teklif ve tavsiyeler Maliye Bakanlığına verilir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Kamu İktisadi Teşebbüslerinin denetlenmesi ile ilgili Yüksek Denetleme Kurulu hakkındaki Kanun yürürlüğe girinceye kadar 3460 ve 23 sayılı kanunların Yüksek Murakabe Heyeti ile ilgili hükümleri uygulanır.

21 nci madde hükümleri saklıdır.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanuna uygun olarak hazırlanacak kuruluş kanunları yürürlüğe girinceye kadar teşekküllerin yönetim organları bu kanuna göre kurulur. Teşekkül bünyesinden yönetim kuruluna katılacak üyeler ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belli edilir.

8 nci maddede Teşkilât Kanununda gösterileceği yazılı üye Teşkilât Kanunu yürürlüğe girinceye kadar, Bakanlar Kurulunca teşekkülün çalışma konularıyla en yakın ilgisi bulunduğu tesbit edilen Bakanlığın inhası ve Bakanlar Kurulu kararıyla atanır.

Sanayi, tarım ve ulaştırma alanında çalışan teşekküllerden hangilerinin yönetim kurullarında işçi üyenin bulunacağı Bakanlar Kurulunca belli edilir. Yönetim organlarının bu şekilde kurulması bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki ay içinde yapılır.

3460 ve 23 sayılı kanunlara tabi olup da bu kanunun şümülüne girmiyen Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve kurumlar, kuruluş ve işleyişlerini düzenliyecek kanunlar yürürlüğe girinceye kadar 23 sayılı Kanuna göre kurulan organlar tarafından yönetilirler. Özel kanunlarında, çalışmaları hakkında hüküm bulunmayan hususlarda bu kanun hükümleri uygulanır.

Bu teşebbüs ve kurumların genel müdür ve yardımcılıyla yönetim organları üyeleri ve müessesese müdürleri de 29 ncu madde hükmünden yararlanırlar.

GEÇİCİ MADDE 6. — Kamu İktisadi Teşebbüslerinin denetlenmesi ile ilgili Yüksek Denetleme Kurulu hakkındaki Kanun yürürlüğe girinceye kadar 3460 ve 23 sayılı kanunların Yüksek Denetim Kurulu ile ilgili hükümleri uygulanır.

21 nci madde hükümleri saklıdır.

23 sayılı Kanunun (A) ve (B) bendleri şümülüne girip de bu kanunun şümülüne girmiyen teşekküllerin murakıp veya murakebe kurulları 23 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki hükümlere göre atanır veya seçilirler.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin

GEÇİCİ MADDE 7. — İktisadi Devlet Teşekküllerine ait personel rejimi yeniden düzenleninceye kadar, bu kanunun 30 ncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına göre verilecek ikramiye yerine, 7244 sayılı Kanunun esasları dâhilinde 3659 sayılı Kanunun 4621 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 13 ncü maddesinin (C), (E) ve (G) fıkralarında verimesi hükme bağlanmış bulunan ikramiye, prim ve temettü verilir.

Yürürlük hükmü

MADDE 37. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme hükmü

MADDE 38. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin

GEÇİCİ MADDE 7. — İktisadi Devlet Teşekküllerine ait personel rejimi yeniden düzenleninceye kadar, bu kanunun 30 ncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına göre verilecek ikramiye yerine, 7244 sayılı Kanunun esasları dâhilinde 3659 sayılı Kanunun 4621 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 13 ncü maddesinin (C), (E) ve (G) fıkralarında verilmesi hükmüne bağlanmış bulunan ikramiye, prim ve temettü verilir.

3659 sayılı Kanuna tabi olup da bu kanunun şümulüne girmiyen teşebbüs ve kurumların personeline, yeniden düzenlenecek personel rejimleri yürürlüğe girinceye kadar, 7244 sayılı Kanunun esasları dâhilinde 3659 sayılı Kanunun 4621 sayılı Kanunla değiştirilen 13 ncü maddesinin (C), (E) ve (G) fıkralarında gösterilen ikramiye, prim ve temettü ödenmesine devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 8. — İlgili bakanlıklar teşkilâtında kendilerine bir hizmet verilecek olan teşekküller mensuplarına yönetim kurulu başkan ve üyeleri hariç, munhasıran bu hizmetlerin ifasının temini için 32 nci maddenin 1 nci fıkrası hükmü, Bakanlar Kurulu kararıyla bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yılı geçmemek üzere uygulanıyabilir.

GEÇİCİ MADDE 9. — 23 sayılı Kanun hükümlerine göre seçim yolu ile müdürler kuruluna girmiş olanlar eski kadrolarına veya muadili bir göreve atanırlar.

Yürürlük hükmü

MADDE 38. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme hükmü

MADDE 39. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyonun tavsiyeleri

Madde 1. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 2. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 3. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 4. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 5. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 6. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 7. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 8. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 9. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 10. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 11. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 12. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 13. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 14. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 15. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 16. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 17. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 18. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 19. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 20. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 21. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 22. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 23. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 24. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 25. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 26. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 27. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 28. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 29. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 30. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 31. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 32. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Madde 33. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 34. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 35. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 36. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 37. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 1. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 2. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 3. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 4. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 5. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 6. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 7. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 8. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmemesini tavsiye etmektedir.

Geçici madde 9. — Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin benimsenmesini tavsiye etmektedir.

Madde 38. — Bu madde kesinleşmiştir.

Madde 39. — Bu madde kesinleşmiştir.

